

Když pak žalobci vznikla škoda na automobilu tím, že pes žalovaného přeběhl ve směru jízdy s pravé strany a při tom se dostal pod automobil a byl levým předním kolem přejet, čímž se stalo, že auto najelo na hydrant a se poškodilo, ač jinak žalobce jel rychlostí mírnou, mírným uličním tempem, zodpovídá chovatel psa za tuto škodu, bude-li zjištěno, že automobil, najev na psa, se stočil od svého směru do leva, třebaže se nepodařilo žalobci prokázat původní tvrzení, že se pes vrhl celou tíhou svého těla na levé přední kolo a že automobil následkem veliké síly nárazu psa vjel na hydrant. Dlužno však zjistiti, zda mezi volným dozoru prostým pobíháním psa po ulici, majícím původ v neopatření psa způsobem zákonu odpovídajícím a mezi poškozením auta následkem vpletení se psa pod kolo auta, byla příčinná souvislost. Bude-li zjištěna, jest chovatel psa, žalovaný, povinen hraditi škodu, vzniklou tím majiteli automobilu. Dlužno dále zjistiti, zda škodu částečně spolu nezavinil i šofér automobilu tím, že snad automobil včas nezastavil anebo se psu náležitým způsobem nevyhnul. Následkem svého mylného právního nazírání na věc (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) nezjistily nižší soudy okolnosti tuto uvedené a zůstalo proto řízení kusým (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), jak právem dovolatel vytýká. Bylo proto zrušiti rozsudek odvolacího soudu podle § 510 c. ř. s. a poněvadž se bez řízení před procesním soudem obejíti nelze, i rozsudek prvního soudu a věc tomuto soudu odkázati s poukazem, by řízení podle směrnic shora uvedených doplnil a nový rozsudek vynesl, aniž bylo potřebí zabývati se dovolacím důvodem podle § 503 čís. 3 c. ř. s.

Čís. 7633.

Manželčin nárok proti manželu na výživu jest povahy pouze soukromoprávní. Platným a závazným jest smír, jímž se manželka při dobrovolném rozvodu úplně zřekla nároku proti manželu na výživné, neméně i smír, jímž se manželka při dobrovolném rozvodu spokojila místo plného výživného pouze příspěvkem na výživu, nedosahujícím výše potřebné ku hrazení slušné výživy.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Rv I 525/27.)

Smírem ze dne 22. května 1920 při dobrovolném rozvodu manželství od stolu a lože zavázal se manžel platiti manželce výživné měsíčních 200 Kč. Manželka prohlásila v odstavci 6. protokolu o smíru: »Žalovaná prohlašuje, že jest tímto smírem uspokojena se všemi dalšími nároky majícími jakýkoliv titul, zejména nároky dědičnými«. Tvrdíc, že se její zdravotní stav zhoršil, takže jest neschopna zaměstnání, a že se manželovy příjmy zvětšily, domáhala se manželka na manželi zvýšení výživného o měsíčních 330 Kč. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Manželčin nárok proti manželu na výživu jest povahy ryze soukromoprávní, nikoli veřejnoprávní. Kdyby měl vyživovací nárok manželčin

těž povahu veřejnoprávní, nebylo by lze vysvětliti zákonné nařízení, že soudce musí povolití dobrovolný rozvod, jakmile s ním manželé sdělí, že se vespolek dohodli o uspořádání poměrů majetkoprávních (§§ 105, 106 a 1263 obč. zák.), aniž by byli povinni mu sděliti obsah majetkoprávní dohody a aniž by soud byl oprávněn po něm pátrati. Kdyby zákonodárce na nárok ten pohlížel jako na veřejnoprávní, musil by uložiti soudci povinnost zkoumati, zda dohoda manželů o výživě a o jiných otázkách majetkových neobsahuje ustanovení z důvodu mravnosti a veřejného pořádku nedovolená. Je-li nárok manželky proti manželu na výživu rázu soukromoprávního, může se manželka nároku toho úplně vzdáti, neb aspoň svoliti k jeho omezení, jakž se stalo v tomto případě smírem ze dne 22. května 1920. Nárok manželky na výživu jest nárokem na plnění, opírajícím se o § 91 obč. zák., tedy nárokem obligačním (§ 859 a 860 obč. zák.). Platné narovnání podle § 1380 obč. zák. může se týkati všech nároků na plnění, i těch, jež prýští z práva rodinného, zejména manželského. Dohodu podle §§ 105 a 106 obč. zák. považuje zákon za narovnání, za smír (§ 117 obč. zák. a § 8 dvorského dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 159 sb. z. s.). Podle § 1263 obč. zák. mají manželé úplně svobodnou vůli dohodnouti se při dobrovolném rozvodu o úpravě majetkových poměrů. O nějaké výhradě, pokud se tkne vyživovací povinnosti manželovy, neděje se zmínka. Zústaveno jest tedy manželce úplně na vůli, by se za všech okolností vzdala nároku proti manželu na vyživovací příspěvky buď úplně, neb aspoň částečně. Učinila-li tak způsobem jasným a nepochybným, musí nésti podle § 902 obč. zák. i následky smíru. Pro opačné stanovisko nemluví ani důvody slušnosti. Jest spravedливо, by muž manželce, jež se vzdala sňatkem své samostatnosti osobní i hospodářské, poskytoval výživu, není však důvodu, by měla nárok na výživu, byť i nuznou, proti manželu žena, jež se rozvodem nebo rozlukou stala úplně volnou a může použití bez omezení pro sebe svých schopností a sil, když manželu stejný vzájemný nárok nepřisluší. Z uvedeného plyne, že platným a závazným jest smír, jímž se manželka při dobrovolném rozvodu úplně zřekla nároku proti manželu na výživné, a že manžel jest tím sprostěn vyživovací povinnosti podle § 91 obč. zák., předpokládajíc ovšem, že byl smír řádně ujednán a že ho nelze prohlásiti bezúčinným podle §§ 1385 a 1388 obč. zák. Úsudkem a majori ad minus platí zajisté i smír, jímž se manželka při dobrovolném rozvodu spokojila místo plného výživného, pouze příspěvkem na výživu, nedosahujícím výše potřebné ku hrazení slušné výživy jako v souzeném případě. Pokud dovolatelka trvá na tom, že nemohla předvídati, že se její zrak tak oslabí a neurasthenie tou měrou se vzmůže, že se stane neschopnou ku práci, že uzavřela smír pouze rebus sic stantibus a vyvozuje z toho po rozumu § 1389 obč. zák. neplatnost smíru, nedrží se v tom směru logického závěru nižších soudů, podle něhož mohla a musila na to mysliti, že by se mohla v příští době státi neschopnou k výdělku, když ve smíru prohlásila, že placením měsíčního příspěvku 200 Kč budou vyloučeny s její strany veškeré, jakýkoli právní důvod mající nároky, jež by v příští době mohly vzniknouti. Nelze proto přihlídnouti k těmto vývodům žalobkyně, jelikož jimi dovolací důvod dle § 503 čís. 4 c. ř. s. není po zákonu proveden.